

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

NO. 23 CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, FEBRUARY 3, 1948 LETO L. - VOL. L.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došlo preko Trsta)

VODITELJ PARTIZANOV NA KOROSKEM je bil neki Karel Prusnik. Njegovo partizansko ime je bilo Gašper. Ta Gašper je bil do zadnjega časa glavni vodja tudi tako imenovane Osvobodilne fronte. Bil je sploh prva Titova osebnost na Koroskem. 26. oktobra je bil v St. Rupertu v pri Velikovec odkritje spomenika 85 partizanov in drugim borcem, ki so na Koroskem padli v bojih proti Nemcem. Kmalu po tem odkritju pa so Prusnika obsodili pri angleškem sodišču na leto dni zapora. Bil je pregorel komunist in ni poznal mere v hujkanju proti okupacijskim oblastem. Tudi velik terorizem so komunisti izvajali nad onimi, ki niso hoteli trobiti v njihov rog. To delo so Angličani po svojih postavah plačali z letom dni zapora.

DVOJNA MERA. — Radi tega je seveda zavpilo vse komunistično časopisje. Na Dunaju izdaja jugoslovanska vlada list za koroske komuniste pod imenom "Slovenski Vestnik." Ta je zmerjal na vse pretege, pomagala pa sta ljubljanska komunistična lista "Ljudska pravica" in "Slov. poročevalec." Ker je eden njihovih teroristov dobil za svoja dejanja primerno plačilo, se vse razburja.

Kdo se pri tem ne spomni, kako drugače je v Jugoslaviji. Najkdo tam samo zine proti Titu, že sedi. Takde Prusnik, ki bi se upal organizirati politično akcijo proti komunistični stranki, ne bi več prišel iz zapora. Tam ni lista, ki bi smel recimo napasti Titov režim, kot more imenovati "Slov. vestnik" napasti zaveznike na njih teritoriju. In če ne bi Prusnik prestopil določenih zakonov, sploh ne bi prišel pod ključ. Toda komunistom je vse prav v Jugoslaviji, ko tam preganjajo politične nasprotnike in jih zmerjajo z izdajalci, drugod pa je vse narobe, če kdo proti njim porabi približno isto mero. Komunisti živijo povsod od same hipavščine in laži. Tudi na Koroskem.

NAPAD NA SHARPA. — Ker je moral njih vodilni terorist iti pokušat rčet, so se komunisti vrgli zlasti na angleškega majorja Sharpa. Ta vodi list angleške obveščevalne službe z naslovom: "Koroska kronika." Sharpu so zlasti očitali preganjanje partizanov. Ta jim je odgovoril, da so Angličani bili tisti, ki so najbolj podpirali partizanstvo na Koroskem med vojsko. Celo en angleški major da je padel v bojih na Koroskem.

VELIK OCITEK. — Komunisti udarjajo nazaj, da zaposluje Sharp celo vrsto Slovencev, ki da so po komunističnih pojmih vojni zločinci. No, ta angleški major sedaj že ve, da ni vsak fašist, kdor ni komunist, in da ni kdo zločinec že zato, ker zločinski komunisti to pravijo.

Vsa ta debata pa živo kaže eno: Razloček med komunističnimi deželami in zavezniškimi. V Avstriji, ki je okupirana od zaveznikov, more komunistični list trostiti napade na angleškega oficirja. Torej je tam veliko svobode. Vsega tega ne more biti v Jugoslaviji.

(Dolje na 3. strani)

Rusija bo izdala za armado več kot Zed. države

Najvišji svet je zahteval 66 milijonov rubljev za vzdrževanje armade

London. — Radio iz Moskve je naznanjal, da bo Sovjetska Rusija potrošila v letošnjem fiskalnem letu za armado 66 milijonov rubljev. Tako je naznanil sovjetski finančni minister A. G. Zverev.

Ako računamo, da je uradna vrednost 5 rubljev za \$1, znaša to v ameriški valuti \$12,452,000,000.

Predsednik Truman je vprašal kongres za vsoto \$11,025,000,000 za vzdrževanje ameriške bojne sile.

Sovjetska Rusija je potrošila v letu 1947 za vzdrževanje armade 68,500,000,000 rubljev, torej je znašala za letos izdatke za dva milijona rubljev in pol.

TELEFONSKA DRUŽBA ZAHTEVA ZVIŠANJE

Ohio Bell Telephone Co. je vložila včeraj pri utilitetni komisiji zahtevo, da sme zvišati cene postrežbi za 9%. Odjemalce bi to stalo na leto \$8,500,000. Samo Clevelandčani bi plačali \$2,000,000 več na leto za telefon.

Ohio Bell lastuje American Telephone & Telegraph Co., ki je največja korporacija na svetu.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE NEKOGA V KAKIM DOLARJEM

Lausche bo indirektno pomagal Taftu v državi Ohio v primarnih volitvah

Pristaši Harolda Stassena, ki je kandidat za predsednika, so prepričani, da bi Stassen lahko dobil v državi Ohio od 10 do 15 delegatov, katere bi vzel senatorju Taftu. Delavske organizacije, ki večinoma volijo demokratsko, so se namenile, da bodo delavci jemali v primarnih volitvah republikanske glasovnice in glasovali za Stassena, da tako škodujejo Taftu.

Zdaj pa, ko je Frank Lausche naznanil kandidaturu proti Ray T. Millerju, je pa postala slika povsem drugačna. Delavci bodo opustili boj proti Taftu v primarnih volitvah, ker morajo izbirati med obema demokratskima kandidatom. Tako bo imel senator Taft, katerega organizirano delavstvo črti, skoro vse polje zase v primarnih volitvah.

Otrok je bil rojen mrtvi materi

Cincinnati, O. — Dr. Heery je povedal, da so vzeli tri minute zatem, ko je umrla mati, zadeta od kapi, potem operacije iz njenega telesa otroka. Operacija je bila težavna in zelo redki so slučaj, da bi otrok živel, če mater zadene kap. Toda deček, ki je tehtal 6 funtov in 10 unč, se prav dobro počuti.

Težko, da bi ta zima posekala ta rekord

Vanceboro, Maine. — Tukaj imajo zapisano, da je divjal v februarju 1888 tak vihar, da je nanoslo do 8 čevljev visoko snega. Vihar je trajal tri dni. Ta rekord ni od takrat posekala še nobena zima v Ameriki.

Zed. države odločno zavračajo obdolžitve Sovjetske Rusije

Zanikajo, da bi hotele napraviti iz Perzije bazo proti Rusiji

Washington. — Vlada Zed. držav je ostro zavrnila obdolžitve Sovjetske Rusije, da hočejo napraviti iz Perzije vojaško bazo proti Rusiji. Taka trditve ali obdolžitve je nesrečnina, lažnjiva in izmišljena.

Se poprej je državni oddelek zavrnil trditve Sovjetske Rusije, da je obisk ameriških bojnih letal v italijanskih pristaniščih kršitev mirovne pogodbe z Italijo. Dalje bo državni oddelek zavrnil tudi protest Sovjetske Rusije radi zopetne uporabe letalskih baz v Tripoli, Severna Afrika.

Državni oddelek izjavlja, da ima s Perzijo samo dva dogovora, ki sta že davno znana vsej javnosti. Eden je ta, da Amerikanci trenirajo perzijsko orožništvo, drugi je pa radi vojaške misije, o kateri je pa izrecno naročeno, da se ne sme udeležiti nobenih načrtov proti kakoli tuji državi. Ta vojaška misija je bila poslana v Perzijo lanskega oktobra z vednostjo Zveze narodov.

NOVI GROBOVI

Ignac Piskur
Kot smo že včeraj poročali, je umrl Ignac Piskur, star 72 let, stanujoč na 1065 E. 69. St. Doma je bila z Dolenjskega, odkoder je prišel sem pred 49 leti. Tukaj zapušta ženo Frances roj. Zagorjan, doma iz fare Čatez pri Zaplazu in tri sinove: Ignacija, Josepha in Antona. Bil je član društva Slovencev št. 1 SDZ.

Pogreb bo v četrtek jutraj ob 9:15 iz Zakraskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

Charles Sablack

V nedeljo popoldne je dobil Charles Sablack tako hude poškodbe v avtni nezgodi na Lake Shore Blvd. in 146. cesti, da je včeraj podlegel v Emergency Clinic bolnišnici. Stanoval je na 19105 Shawnee Ave. Star je bil 53 let. Zapušta ženo, hčer in sina. Rojen je bil v selu Sabljak na Hrvaškem, kjer zapušta dve sestri in dva brata. V Ameriki je bil 35 let in član št. 21 HBZ. Pogreb bo jutri popoldne ob 1 iz Železovega pogrebnega zavoda na St. Clair Ave. in na Highland Park pokopališče.

Frank Oster

V nedeljo je umrl Frank Oster na 7600 Myron Ave., star 76 let. Doma je bil iz Mrzle vasi, fara Čatez. Tukaj zapušta ženo Mary, sinova Johna in Josepha, štiri hčere: Mary, Ann Dressel, Josephine in Jean, ter vnuka Patricio in Roberta. Pogreb bo v četrtek jutraj ob 8 iz pogrebnega zavoda Brickman v cerkev sv. Frančiška ter na Kalvarijo.

Spomenik žrtvam pri eksploziji

Cleveland, O. — Pododsek mestne zbornice je odobril načrt za spomenik 61 žrtvam eksplozije pri East Ohio Gas Co. Spomenik bo postavljen na Highland pokopališču. East Ohio Gas Co. bo plačala \$20,000 za spomenik. Postavili ga bodo ob 4. oktobra ob 4. obletnici nesreče.

Poslanska zbornica je že sprejela predlog za manjše dohodninske davke

Pa ne da bi srebali prežgano juho

Demokrati bodo imeli 17. februarja v Washingtonu vsakoletni Jefferson-Jacksonov banket. Vstopnina za osebo bo "samo" \$100. Prišlo se jih je že toliko, da je zmanjkalo prostora v hotelu Mayflower, kjer lahko sedi pri mizi 900 oseb. Zato so najeli še Statler hotel. Predsednik Truman bo na vsakem banketu po nekaj časa, obe dvorani bosta pa zvezani z radijem, da se bo govoril o demokraciji.

Ker je 17. februarja torek, in ker nam priporočajo, naj se vzdržimo mesa, smo radovedni, kaj bodo takrat servirali demokratom.

Kongres bo izkadal ameriške komuniste iz luknje

Vsak komunist se bo moral registrirati kot agent tuje vlade

Washington. — Vedno bolj je razvidno, da bo kongres nekaj ukrenil, da se spravi komuniste pod legalno kontrolo. V četrtek bodo začeli z zaslišanji.

Poslanec Karl Mundt iz S. Dakote je vložil predlog, da se napravi postava, po kateri se bo moral vsak član komunistične stranke registrirati kot tujezemski agent. Tudi vsaka tiskovina, ki jo izdajo komunisti, bo morala nositi žig registriranega tujezemskega agenta.

Lansko leto so bili stavljeni predlogi, da se komunistično stranko popolnoma prepove. Proti temu so se oglasili mnogi, češ da bi to samo komuniste potajilo in pa proti ustavi bi bilo, ki jamči vsakemu svobodno politično naziranje.

Toda predlog, da se mora vsak komunist registrirati kot tujezemski agent, pridobiva vedno več pristašev v kongresu. Ako bi ta predlog postal postava, bi se jim mnogi simpatičarji odtujili, ker ne bi hoteli imeti nobene opravke z ljudmi, ki delajo za kako drugo in ne ameriško državo.

Zagovorniki tega predloga trdijo, da bo kongres istega še letos sprejel.

Rusija ima še vedno do 1,000,000 vojnih ujetnikov pri delu

Washington. — Uradne številke kažejo, da ima Sovjetska Rusija danes še vedno okrog 1,000,000 vojnih ujetnikov iz 2. svetovne vojne na prisilnem delu. Številke bazirajo na poročilu sovjetske vlade na seji koncilja zunanjih ministrov lanskega marca, da je v Rusiji še kakih 890,000 nemških ujetnikov. Število japonskih ujetnikov v Rusiji je pa okrog 500,000.

Zed. države, Anglija, Francija in Rusija so obljubile lanskega marca, da bodo poslale do konca 1948 vse nemške vojne ujetnikov domov. Glede japonskih ujetnikov pa ni bilo ničesar rečenega.

Republikancem se je pridružilo tudi nekaj demokratov in glasovanje je bilo 297 za, 120 proti. Predlog je bil poslan v senat, kjer bodo pa najbrže vsoto odstrigli.

Washington. — Poslanska zbornica je včeraj z 297 proti 120 glasovom sprejela predlog poslanca Knutsona, da se olajša breme davkoplačevalcem za vsoto \$6,500,000,000. Glasovanje je dobilo 19 glasov več, kot pa dve tretjini, ki sta potrebni, da se preglasuje predsednika, ako bi predloga ne hotel podpisati.

Demokrati so skušali ustaviti glasovanje, toda republikanska večina jih je preglasovala. Predlog je bil poslan v senatno zbornico, kjer mu pa prerokujejo precej težak porod. Mnogo republikanskih senatorjev je namreč mnenja, da so dali poslanci davkoplačevalcem preveč olajšanja.

Senat ne bo nič kaj hitel z rešitvijo tega predloga. Najprej bo hotel videti, kakšni bodo vladni izdatki, ker vladnega proračuna še niso vzeli v pretres.

Pričakujejo, da bo senat enkrat spomladi glasoval o predlogu in da bo dovolil znižanje davkov med 4 in 5 milijoni dolarjev. To, mislijo, bo privabilo tudi demokratske glasove za slučaj, če bi predsednik predlog vetiral.

Predsednik Truman je lansko leto vetiral dva podobna predloga za znižanje davkov. Hotel je, da so dohodki čim večji v tej dobi inflacije, ljudje pa da imajo manj denarja.

Knutsonov predlog vsebuje točko, da se zviša vsota, ki je prosta davkov, od \$500 na \$600 ter znižanje dohodninskega davka od 10% do 30%.

Po tem predlogu bi bilo vzetih iz davčne liste kakih 7,400,000 oseb. Ako bo končno ta predlog postal postava, bo stopil v veljavo že s 1. januarjem letošnjega leta. To se pravi, kdor bo prej plačal davke po sedanjih postavah, bi dobil prihodnje leto povrnjeno, kar bi plačal preveč.

Sovjeti so odnesli iz Nemčije za 17 milijonov raznih umetnin

Berlin. — Vojaške oblasti naznanjajo, da je bila tiskarska napaka v poročilu, da so Rusi odnesli iz nemških muzejev za \$170,000,000 raznih umetnin. Pravilna številka bi morala biti \$17,000,000.

Rusi so odnesli iz muzejev v Rostocku, Stettinu, Lipzigu in drugih mest, ki so pod rusko oblastjo, 938,000 raznih dragocenih umetnin, katere ceniijo na 17 milijonov dolarjev vrednosti.

AMERIŠKA DOMOVINA ZBIRA PRISPEVKE ZA BEGUNCE

ZVEZA ZAPADNIH EVROPSKIH DRŽAV JE ŽE 50 LET POZNA, TRDI ANGLEŽ

London. — Lord Vansittart, bivši pomožni tajnik v zunanjem ministertvu, je na celi črti podprl zunanjo politiko Bevinja, ki je urgiral zvezo držav v zapadni Evropi in ožje sodelovanje z Zed. državami. "Sicer moramo vsaj za eno generacijo še opustiti idejo zdinjenih držav Evrope, ki si pride prej ali slej, delujmo zdaj vsaj na tem, da napravimo zedinjene države zapadne Evrope," je govoril Vansittart. Ta ideja je že itak zakasnela za najmanj petdeset let. "Ako se tega ne bomo poprijeli resno in z močno voljo, bomo izgubili in naša izguba bo imela resne posledice," je rekel. "Naj ne bo nikogar, ki bi to idejo podcenjeval, ker je zadnji čas in v našo lastno rešitev, da jo izpeljemo."

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Blagoslov bo nocoj — Na razna vprašanja naj bo pojasnjeno, da bo v cerkvi sv. Vida blagoslov sv. Blaža tudi nocoj ob sedmih.

Pismo ima pri nas — Pri nas ima pismo Ana Priamožič; piše ji Ivan Preskar.

Zahvala za party — Mr. in Mrs. Zagore iz 18608 Kewanee Ave. se želita tem potom iskreno zahvaliti vsem za darove in za surprise party, ki so ga jima priredili za 32-letnolozakonskega življenja.

Mr. Mandel zopet zdrav — Poznani Christ Mandel iz 18221 Nottingham Rd. je zopet zdrav in pokonci. Bil je v bolnišnici, kjer se je moral podvreči operaciji, par tednov je bil pa doma pod zdravniško oskrbo. Ampak dolenjska korenina ne pozebe in Christ pravi, da bo še podil srnjake po Pennsylvaniji, če Bog da.

Zaroka — Mr. in Mrs. Andrew Ujcic, 1417 E. 63. St. naznanjata, da se je zaročila njiju hčerka Rose Marie z John Martinčiču, 1058 E. 74. St. v Clevelandu. Telefon je EN 2586.

Smrt v domovini — Jerry Alič iz 8717 Bonna Ave. je prejel iz stare domovine Slovenije vest, da mu je 21. oktobra 1947 umrl po dolgi in mučni bolezni dragi brat. Umrl je na pokopobah, ki jih je dobil v zadnji vojni. Naj mirno počiva v rodni zemlji.

Starokrajsko kosišče

Kdor bi rad trpežno kosišče, doma narejeno, natančno po vzorcu starokrajskih kosišč, ga dobi pri John Martinčiču, 1058 E. 74. St. v Clevelandu. Telefon je EN 2586.

TOREJ JAZBEC JE VČERAJ VIDEL SVOJO SENC

Za včerajšnji dan je bilo rečeno po stari ameriški šegi, če bo jazbec videl svojo senco, torej če bo sijalo sonce, bomo imeli še 6 tednov hudo zimo. No, videl jo je, če jo je le hotel.

Kar se pa tiče nadaljne zime bo pa tako, kot druga leta — bomo videli. Zadnjih 13 let je bil vselej lep sončen dan na 2. februarja, pa smo imeli potem vreme, kakor je naneslo: včasih slabo, včasih pa lepo in gorko. Tje o sv. Juriju bomo pa že lahko rekli, kako je bilo.

Iz raznih naselbin

Springfield, Ill. — Dne 19. januarja je umrla Louise Klasing, stara 67 let, doma iz Maribora, v Ameriki 42 let. Zapušta moža, štiri sinove, dve hčeri in več vnukov.

Indianapolis, Ind. — Naš rojak Philip Bajt je mestni controller pri administraciji župana Al Feeneya.

Otroška zavetišča polna v Rusiji

Moskva. — Otroška zavetišča v Rusiji so natrpano polna. V njih se nahaja danes več kot 650,000 otrok, vsi stari manj kot 3 leta. Nekaj je vojnih sirot, večina so pa nezakonski. Samo v Moskvi je takih otrok nad 22,000.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
6117 St. Clair Ave. HEderson 0628
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

1948	FEBRUARY	1948
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
\$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 23 Tues., Feb. 3, 1948

Neuspeh komunizma

Letos je sto let, odkar je veliki prerok komunizma Jud Karl Marks izdal komunistični manifest, proglas na vse delavce, proletarce, naj se združijo v boju proti kapitalizmu. 19 let kasneje je v svojem velikem delu "Kapitala", ki je nekak komunističen evangelij označil, da se bo kapitalizem zrušil v svoji notranji slabosti in da na njegovih razvalinah zraste nov svet sreče. Za ta svet sreče naj se delavec bori v revolucionarni borbi. Ko so učenci Marksovi te nauke razširjali, so navduševali za "novo nebeško kraljestvo na zemlji" s pesmijo drugega nemškega Juda Heinricha Heineja. Ta je napovedoval takole: "Novo pesem, vse boljše pesem naj moje srce vam zapoje! Na zemlji tej zgradimo že nebeško kraljestvo svoje! Naj srečni bodo vsi ljudje, dovolj je kruha zanje, veselja, lepote in tudi rož in sladkega graha nič manje. Da, sladkega graha za vse ljudi, ki tu na svetu živimo! Nebesa krilatim angelom in vrbcem prepustimo!"

Sto let je torej, kar komunisti grade na zemlji "nebeško kraljestvo svoje." V zapadni Evropi se kljub Marksovim prerokbam kapitalizem ni hotel sam zrušiti. Nasprotno tako zelo se je spremenil pod vplivom socialnih zakonov, da bi ga Marks danes komaj prepoznal. Toda v vzhodni Evropi je po prvi svetovni vojni zrastle komunistično kraljestvo. Pred dobrimi 30 leti so Marksovi učenci zavladali z neomejeno močjo in oblastjo nad ruskim narodom. Tam so strli zadnje ostanke kapitalizma. Tam so zgradili "nebeško kraljestvo svoje." Ali je to kraljestvo res kraljestvo srečnih ljudi, kjer je kruha dovolj, pa veselja, lepote in rož in še sladkega graha, s katerimi je Jud Heine navduševal komuniste?

Eno vemo za trdno, da to svoje kraljestvo skrbno skrivajo pred tujci. Pred par dnevi smo brali nov ukaz Moskve, da ne sme noben Rus pripovedovati tujcem o ruskih razmerah. Le zakaj ne smejo govoriti o svoji sreči? Če je res, da usta rada govore o tem, česar je srce polno, potem je ta molčečnost huda preiskušnja srečnih ruskih src v presrečnem zemeljskem "nebeškem raji." Ali morda skrivajo svojo srečo kot skriva srečni človek zaklad, ki ga je našel, ker se boje, da bi jim to srečo kdo ukradel?

Zapadni svet je prepričan, da komunisti skrivajo v resnici strašno grdobijo komunističnega gospodarstva, da skrivajo svoje neuspehe. Kot ne mara umazana gospodinja, da bi tujevo oko videlo njeno umazano hišo od znotraj, kot ne vidi rad nemaren gospodar, da bi kdo pogledal njegove hleve in skednje, tako tudi Stalin in njegovi ne pustijo, da bi tujci videli resnico in beračijo dežele, ki je imela 30 let čast postati vzorec za komunistično "nebeško kraljestvo" na zemlji. Če velja: Po njih sadovih jih boste spoznali, potem poznamo komuniste po žalostnem sadu — sovjetskem raji, ki ni za tuje oči.

Imenovani Heine je pisal predvsem delavcem, naj zgrade tak nebesa na zemlji, da ona druga lahko prepuste angelom in vrbcem. Poglejmo tedaj, ali ima res ruski delavec, kak poseben "sladek grah" v komunizmu.

Marks je učil, da v kapitalizmu delavec ne dobi polne vrednosti svojega dela. Kapitalist pridržal del tega, kar bi moralo pripasti delavcu; kapitalist ima tako profit. Kako je na Ruskem? Tam ni posameznih kapitalistov, tam dela delavec v državnem podjetju. Ali mu to podjetje da polno vrednost dela? Ne! Tam država kot pravijo "akumulira" zbira, da z zbranim, recimo, profitom gradi naprej podjetje, ga razširja, izpopolnjuje in da daje čim več državi. Odkod zbira, "akumulira"? Iz delavčevih žuljev. Delavcu ne da vsega, kar je zaslužil, državi gre profit. Namesto posameznega kapitalista je veliki edini kapitalist — država. Malemu kapitalistu se da upreti, temu velikemu, ki je država sama, se ne da. Pri tem državnem kapitalizmu je ruski delavec, ki je pri ameriškem gospodarstvu delavec vsaj sit. Pri državnem kapitalizmu hodi delavec okrog v oguljenih obleki, ko vendar njegov ameriški tovariš obnošeno obleko pošilja v Evropo.

Prav nihče ne bo mogel tajiti, da je ruski delavec ob državnem kapitalizmu slabše kot ameriški ob zasebnem svobodnem podjetništvu. Pa vemo kaj poretu komunisti. Rekli bodo: Ruski delavec dela na svojem in zase, ker je država njegova in tako vse njegovo. Država je ljudska, torej je delavec solastnik. Torej je tudi profit, ki se "akumulira," odtrgan od njegove plače, — njegov. V Clevelandu je cestna železnica mestna. Kdor je meščan Clevelanda je torej solastnik te železnice. Ali ima kaj od takega lastništva? Tako nima ničesar ruski delavec od tega, da je vse državno, on pa član te države. S čemer nimaš pravice razpolagati po svoji volji, je brez vrednosti za te. Vsaj v večini slučajev.

Vemo, da spet poretu: Ruski delavec dela za skupnost in to bo enkrat tudi njemu v korist. Ne povedo pa, da dela za to skupnost prisiljen, ker nima svobode v izbiri dela, da dela kot suženj ter ne ve, ali bo imel kdaj kak užitek od tega. Egiptovski podložniki so gradili faraonom ogromne piramide. Danes te neso Egiptu milijone, ker jih hodi vse

ogledovat. Toda kaj ima od tega tisti suženj, ki je garal, ko je zlagal ogromne kvadre drugega na drugega, da je zrasla pred 3.000 leti piramida? Vsakdo hoče od svojega dela užitek. In to po pravici. Vidi pa ruski delavec, da v tej "ljudski" državi že sedaj ni za vse enakih dobrot. Razlika v plači je ogromna. Vodilni uradniki so plačani kot v kapitalističnem svetu, delavci pa ne. Eni že imajo svoj raj, drugi morajo zanj še le delati. To je enakost v komunizmu.

Rekli smo, da mora delati ruski delavec prisiljen. Če ne dela, mu grozi, da ne dobi živilskih kart ali pa da gre v koncentracijsko taborišče. In če bi komu padlo v glavo, da bi hotel začeti s štrajkom, bi bil kmalu v Sibiriji. To je svoboda v komunističnem raji.

To so tedaj delavske razmere v Rusiji, ki jih svet vidi in spoznava kljub kitajskemu zidu, ki ga hočejo potegniti okoli Sovjetije. Ali je v tem sreča, ki so jo oznanjali? Če v 30 letih ni rož in "sladkega graha" kdaj bi naj nastopila zlata doba? Ali naj čakajo delavci povračila in sreče na drugem svetu? Tega so vendar komunisti prepustili angelom in vrbcem.

Govorili smo o delavcih, ki jih je komunizem posebno vabil v svoje vrste. Še huje je za ruskega kmeta, ki so ga ponižali za sužnja države na kolhozi. Govorili smo le o gospodarski plati ruskega življenja. Pokazati bi mogli ravno tako na neuspeh komunizma če bi dodali, da je Sovjetska zveza čisto policijska država brez politične svobode, če bi razlagali, kako trosijo premoženje za neproduktivni militarizem, ali če bi poudarjali, da ljudstvo nima nobene besede pri nobeni odločitvi. Niste še slišali, ad bi rusko ljudstvo o kakih stvari samo odločilo.

Ob stoletnici Marksovega komunističnega proglasa imamo v ruskih razmerah podan dokaz, da komunizem ne vodi k sreči. Kako naj tudi prinese človeku zadovoljnost, če pa ne upošteva človeške narave in v tej naravi utemeljenih človeških svobod? Kakšna naj bo ta sreča, če je posamezen človek le brezposelna številka v ogromni komunistični kasarni! Uboga Rusija je zločinski poskus komunizma plačala z milijoni, ki so pomrli v teh 30 letih za lakoto, plačala z milijoni, ki so bili kruto pobiti, in z ogromnimi milijoni človeških bitij, ki je po koncentracijskih taboriščih in na prisilnem delu. Poskus komunizma pa se ni obnesel.

Moskovini hlapci delajo sedaj poskus komunističnega raja nad jugoslovanskimi narodi. Toda že po treh letih je uspeh: Vsega manjka. Kaj pomagajo veliki načrti, če ni zanje denarja, če ni strojev, če ni znanja. Berite katerokoli pismo iz Jugoslavije, vsako podčrtava le revščino in beračijo. Titova pisma, s katerimi grozi Ameriki radi izplačil zlata, in Titove prošnje za mednarodno posojilo tudi spadajo k tem pisemom. Pisma preprostih ljudi, ki pripovedujejo, kako je vse nezadovoljno in kako vsega manjka, povedo z drugimi besedami isto kot Tito, da je namreč komunizem v Jugoslaviji že v treh letih pokazal, kakšen je "sladki grah" nebeškega kraljestva komunizma.

Ali hočejo Amerikanci, kar jih nori za komunisti, tudi vse to poskusiti na svoji koži?

Tretjino Amerike za 15 milijonov dolarjev

Gornja slika nam predstavlja nekdanji "Louisianski teritorij," ki je obsegal skoraj tretjino Združenih držav ter bil štirikrat večji kot vsa Francija. Sliko smo dali nalašč narediti, da si bodo naši čitatelji lahko predstavili pravi pojem o ogromnosti tega ozemlja, ki ga je kupil Livingston od Francije za 15 milijonov dolarjev. Danes prebiva na tem ozemlju 18 milijonov ljudi, ki proizvajajo na leto 3.000.000 bal bombaža, poludrujo milijardo bušljev koruze in pšenice, 400.000.000 sodov olja in mineralij v vrednosti \$840.000.000. Živina in prašiči na tem teritoriju predstavljajo vrednost \$2.000.000. Glavno mesto St. Louis proizvaja na leto za \$1.000.000.000 raznih produktov.

Eden ali drug je že slišal o nakupu tako znanega Louisianskega teritorija, znanega pod oznako "Louisiana Purchase." Ta nakup je povzročil, da se je razvila Amerika v veliko kontinentalno velesilo iz težke se vzdržujoče države tretjega reda. Značilno je, da nakup tega teritorija ni bil posledica kakšne modre državniške daljnovidne poteze, temveč se je to zgodilo zgolj po srečnem naključju ter po drznem odloku nekega moža, ki ga je zgodovina malone pozabila. Nihče ni sodil, da bi bil Robert Livingston mož naglih in drznih odlokov. Vprav obratno: bil je skrajno previden in njegovo delo v kongresu je bilo zmognjeno in posteno, toda nikoli izredno.

Livingston — poslanik v Franciji

Leta 1801 pa ga je predsednik Thomas Jefferson imenoval za poslanika v Franciji. Tja je bil poslan v glavnem zato, da bi iztiral neki račun. Tekom Napoleonskih vojen so namreč Francozi napadali naše ladje ter zasagali njih tovore. Toda končno so se odlošili nekoliko izboljšati in bilo je upanje, da se bo dalo dobiti nazaj vsaj del zaseženega blaga. In to je bila Livingstonova naloga.

Livingston se je nastanil v Parizu v preprostem stanovanju na Rue Chaussee d'Antin ter se pripravil na delo. Mož, s katerim je imel posla, je bil Napoleonov minister zunanjih zadev, jeguljast in vseh ukan polni Talleyrand. Ta je bil vse preveč opolzkež za Amerikana Livingstona, ki je bil namram njemu prikrajsan tudi v tem, ker je le za silo obvladal francosčino. Zato ni čudno, da ni imel pokazati nobenega uspeha, meseci so pa potekali. Livingston je izgubil pogum in pisal Jeffersonu, da vidi prav malo potrebe za ameriškega poslanika v Franciji.

Položaj v Ameriki

Toda tedaj pa se je nenadoma razvil položaj, ki je bil

mного bolj važen kot pa iztirjanje tistega računa. Da pa bomo ta položaj razumeli, moramo za hip iz Pariza nazaj v gozdove Severne Amerike.

Zapadno od Allegheny gorovja je že živelo nad pol milijona Amerikancev. Bile so to naseljene občine, čitih obstoje je bil odvisen od trgovine z ostalim narodom in ostalim svetom. Ceste so bile še nerazvite, toda narava je preskrbela izvrstne trgovinske žile s strugama rek Ohio in Mississippi.

Naseljenci so se ameli naseljevati ob vsej reki Mississippi, razen ob njenem ustju. Španija ni samo lastovala ogromnega Louisianskega teritorija za reko, temveč je sedela tudi na reki sami, — v New Orleansu.

Louisiani so vladali iz Madrida

Iz Madrida je vladal — na papirju — slabič Don Carlos IV., najmogočnejšemu imperiju ha svetu, toda nihče se ni dosti brigal za njegovo vlado. Zapadnjaki niso imeli nobenih težav, vsiliti mu svojo voljo z ozirom na ozemlje do ustja Mississippija. Tovor, ki je prihajal po reki, so raztovarjali v New Orleansu ter spravljali v skladišča, dokler ni bil natovorjen na prekoceanske ladje.

V zadnjih letih 18. stoletja je postajal promet vedno bolj živahen. Vsa skladišča so bila natrpana bombaža, toba, ka, gnjati, govedine, krzna, koža, itd.

Zapad je torej rasel in prosperiral. Tako bi tudi naprej rasel in prosperiral, da ni bilo enega samega moža.

Nastop Napoleona

Koncem stoletja je zavladal Evropi Napoleon s svojimi armadami. Le Anglija se mu je še postavljala po robu. Napoleon se je odločil za spremembo svoje velike strategije za nadvlado sveta. Sklenil je premirje z Anglijo ter posvetil svojo pozornost Novemu svetu. Najprej je prisilil španskega Dona Carlosa, da mu je odstopil ves Louisianski teritorij. Kot bazo svojih operacij proti Novemu svetu je izbral francosko kolonijo Santo Domingo, kjer je bilo gospodstvo Francije oslabiljeno po revolti zamorskega sužnja Toussainta L'Ouverturea. Zato je Napoleon poslal tja najprej generala Leclerca, ki je napravil na otoku red.

Napoleonove spletke v Novem svetu

Nato pa je poslal Napoleon svoje emisarje v New Orleans (Dajle na 3. strani)

Razno iz Joliet

Joliet, Ill. — Cenjeno uredništvo! Prejel sem vaš opomin, da mi je potekla naročnina za Ameriško Domovino in zato vam pošiljam takoj naročnino za celo leto naprej, ker mi je list v resnici všeč in ga tudi drugim priporočam, ker po pravici in odkritosrčno piše.

Poročati imam tudi eno novico in sicer žalostno namreč, da se je smrtno ponesrečila Mrs. Rozalija Gregorčič roj. Lušina, doma iz Bele cerkve na Dolenjskem, ko je šla v Kalifornijo. Več o tem ste že vi poročali v listu. Naj ji bo Bog dober plačnik.

Bral sem v Ameriški Domovini, da je v Gospodu zaspala Marija Zagore iz Newburgha. Ko sem jo lani obiskal, je bila še precej pri zdravju in sem jo tudi pohvalil, da dobro izgleda. No, kdo bi si bil mislil, da je sedaj pa že na Kalvariji. Naj ji dobri Bog poplača za vsa njena dobra dela in njeno trpljenje. Naj v miru počiva v svobodni ameriški zemlji, njenim bratom: Lojzu, Franku in Maritnu ter John Lindieu pa iskreno sožalje. Pokojna je bila doma iz Mladvine pri Beli cerkvi na Dolenjskem. Še prav dobro se spominjam, ko je bila

ČE VERJAMETE AL PA NE!

"Kaj pa je to gemištar?" bi rad vedel Lauschetov Bilček, ko sem omenil, da sem na Raketu zacijazil gemištarja in se odpeljal proti beli Ljubljani. "Gemistar je otrok, ki je rojen iz zakona med šneclugom in tovornim vlakom," mu tolmačim naš slavnj vlak, ki je dremal od Trsta proti Ljubljani in narobe, kje je vedel prav toliko kot prej.

"Ozrl sem se v desno stran," sem nadaljeval, "kjer je ves svet zaraščen z gozdom, ki sega prav v meniševe predele. Nič več ne bom gozdaril, sem si mislil, nič več iskal ptičjih gnezd po meniševski gmajni. Kranjc Lojze in Vidmarčkov Andreje bosta morala dobiti drugega, da bo pel čez. Pa takega glasu ne bosta več urajmala, če kaj vem. Zaskrbelo me je: kdo bo držal za klešče pri pluznih koleh, kadar bodo orali. Narobe jim bo hodilo in povsod bo bo manjkalo. Ampak — prav jim je, kaj so me pa prisilili v šole, ko sem jim vendar dokazoval, da to ni zame."

Gemištar je lezel proti Borovnici. Naj le, saj se mi nikamor ne mudi. Da bi se le, kaj

njena poroka in so se vozili skozi Sela. Naj ji bo ohranjen blag spomin, njenim otrokom pa želim potrpljenje in spornu med seboj in bo že šlo gladko naprej.

Pa tudi to moram omeniti, da kaj takega še nisem videl, kot sem pretekli božič videl v La Salle, namreč tako lepe jaslice. To je res krasno delo in tistim, ki so to naredili, bo gotovo Bog stoterno poplačal. — in še nekaj. Tone Strukelj je praznoval 50 letnico kot cerkvenj pevec. Čestitam Ti Tone in le še mnogo let veselo poj, saj tudi Tebe čaka plačilo v nebesih za tako lepo petje. Pa še kaj kmalu zopet kaj napiši za Ameriško Domovino. Zahvalim se Bučarjevem za postrežbo in prenočišče, da mi ni bilo treba v snegu spat.

Dovolj bo za danes, ker moram še v trgovino in potem pa na delo. Pozdravljam vse čitatelje Ameriške Domovine.

John Biffel,

doma iz Sel pri Beli cerkvi na Dolenjskem.

Op. Pustite naj Micka še kaj napiše v kolono, saj pravi sv. Abrož, da kar je žena, to je mož.

Lepo je v Arizoni

Casa Grande, Ariz. — Tukaj je ob tem času tako lepo, da vam ne morem popisati. Nekaj dni je bil tukaj tudi moj soprog iz Chicaga, ki me je prišel obiskat. Zelo mu je bilo všeč tukaj. Gotovo je bil že kateri rojak iz Clevelanda tukaj in mi bo lahko potrdil, da je res lepo v teh krajih, kjer ni nobene zime, vi tam pa zamrzujete, kakor vidim iz Ameriške Domovine.

Prav lepo se vam zahvalim, ki ste mi tako redno pošiljali Ameriško Domovino semkaj. Bila mi je vsak dan v prijetno razvedrilo.

Tem potom se želim zahvaliti vsem dobrim prijateljem, ki so se me spominili z darovi in božičnimi karticami. Zelo sem hvaležna, to se razume, tudi mojemu soprogu, ki me je prišel obiskat sem doli.

Posiljam vsem skupaj najljepše pozdrave,

Mary Dolmovich.

polomilo in potro, da bi ne mogli naprej. Ampak, mi je stopila pred oči lepša slika — za božične praznike bom prišel domov na počitnice. Napol bom že gospod in z vsakim se ne bom menil. Se ne bi spodobilo. Lase bom imel lepo počesane, saj me bo v Ljubljani ostrigel pravi brivec. Doslej me je okubel največ sosed Vidmarčkov, ki ni bil natančen. Še smejal se je, če so škarje po pomoti prijele za uho in sem zajecal. Po vrtu me je vselej obil, da sem bil lepo gladek. Pa ni rabil pri tem milnice. Kar pljunil je tobačno slino na vrta in britev je rezala, da nikdar tega. Zda bo pa drugače in lase si bom lepo namazal, da bodo kot bi me oblizal naš teliček. Punčare bodo zljale vame, kot v jaslice, ampak jaz jih niti pogledal ne bom. Kako neki, če bom pa gospod.

Začel sem šteti, koliko dni je do božica. Malo manj kot 100 dni. No, bom že prebil do takrat. Domov bom prišel ravno za kolino. Bogve, koliko jih bodo zaklali letos? Ampak če jih bodo zaklali prej, bom ob bržole in godljo. Klobase bodo pa še in jih bom mlatili, ko pridemo od polnočnice.

Bogve, če bodo skrbeli za mojega Daksila. Oče bodo morali gledati, da bodo dobili jesti. Dolg čas mu bo po meni, bi menil. Nikogar ne bo, da bi se igral z njim. Kako sva se postavila, kadar sem ga upregel v koleca. Kadar sem mu del komata na vrat in ga upregel, je bil ves prevzet. Takrat ni niti sosedove mačke pogledal. Do Prtiške je žel za menoj, ko sva šla z očetom na Rakek. Dlje pa ne. Ozrl sem se nazaj in ga videl, kako je stal sredi ceste in mlo gledal za menoj. Klical sem ga, pa ni hotel naprej. Samo parkrat je kihnil in se obrnil nazaj proti domu. Pa ne, da bi mi tudi on zameril, ker bom postal škric. Spridili ga bodo v Ljubljani in pogospodili, da ne bo za nobeno rabo več, si je živalca mislila.

Borovnica! je nekdo zavpil zunaj, ko je gemištar cvilec ustavil. Ravno pred mostom smo bostali. Od tukaj se vije pot gori na Pádež in Pokojišče in od tam gre pot pod Vinjim vrhom naravnost na Menišijo. Doli bi skočil in jo ucvrl domov. Če bi tekel, bi bil v dobrih dveh urah doma. Aha, kaj pa doma? In kaj bi rekli fantički po Menišiji: glejte, Grmov gospod se je že skujal... Hitro je zdelal šole, bodo rekli in se mi rezali.

V žep sem segel po jabolko, ki mi ga je vtaknila sestra Francka. Ugrižnil sem vanj in pogledal na romarsko cerkvico na Žalostni gori. Bogve, če se sliši v Ljubljano, kadar zapoje tukaj zvono, ki so tako lepo ubrani? Pomolil bi k žalostni Materi božji in jo prosil, naj bi tako napravila, da bi vse ljubljanske šole pogorele. Po golih kolenih bi se plazil trikrat okoli cerkve iz hvalečnosti. Pa kaj bi, ko ne more biti tako. Ampak vendar, zakaj je potreba šol na svetu? Saj bi ljudje lahko živeli brez njih.

Gemištar je pa rnil naprej proti Ljubljani, počasi, pa sigurno. Dospel sem v Ljubljano in ni mi šlo v glavo, zakaj so hiše tako na tesnem, pa nikjer nobenega kozolca, še celo gnoja nisem nikjer videl. V rokah sem imel listek, na njem pa napisan naslov hiše, kamor moram iti. Kje bo to? Kako bom našel hišo v takem drenju?

Bom pa jutri povedal, kako in kaj.

Beg iz žrela smrti

V. 2.

2. Vetrinjsko polje

Nad široko zeleno ponjavo vetrinjskega polja je razpet sončen nedeljski dan bohotne pomladi. Zrak je gorak kakor namoljeno mleko, dišeč kakor ajdov med, lesketajoč se kakor raztopljeno zlato. Tam spred na jugu je mogočni branik Karavank še ves srebrnoblesčeč od snega; visoki drzni grebeni strle pod nebo, kakor čekani razjarjene zveri. Kakor da je zemlja, na kateri domuje Slovenec, zinila široko, da bi pogoltnila mali pridni narod, ki se celo tisočletje bojuje za svoj obstanek. In vsak večer ti čekani pokrivajo, kakor da bi se zver nasitila ter na njenem žrelu leži nedolžna kri uničenih žrtev. Na severno plat se dviga zelena stena severno - koroskega pogorja; od tam dol diha hladno in brezčutno, kakor vedno že dolga stoletja; zeleni vrhovi niso nevarni kakor čekani Karavank, ampak ponosni, sami vase zaverovani, ponosni na svoje zelenje. Široka planota je podobna ogromni, s cvetjem posuti zibel; nad njo je razpeto sinje zagrinjalo neba; tako visoko, mehko in brezmadežno! Čezeno so potegnile tanke bele žile drobnih oblakov, da je videti kakor božja perut. To je prostor zelenja, cvetja, bleščobe, dišav, vasic, cerkvic, poljan, ljudi in potokov; to je kosček izgubljenega slovenskega raja.

Sredi polja se blešče rjavi stožci šotorov; med njimi vse mrgoli kakor v mravljišču.

Slovenski vojaki se sprehajajo med šotori, se sprašujejo in v gručah iščejo potrdila za zadnjo novico.

"Janez, veš kaj je novega?"

"Kaj?"

"V Italijo gremo. Angleži nas bodo poslali tjakaj. Tu ni varno. Zaradi partizanske bližine bi moglo priti do boja, tega pa ne žele."

"Dobro, pa v Italijo, samo da se nekam premaknemo. Sicer se jaz nerad unikam od tod, kajti to je naša zemlja, naša tako in še bolj kakor okrog Ljubljane, Celja ali Gorice. Prišli smo, da bi to zemljo osvobodili, zdaj pa naj se umaknemo?"

"Angleži že vedo, kaj delajo. Oni vodijo politiko za stoletja naprej. Zato je videti vse tako čudno, nerazumljivo in krivično."

"Lepa tolažba, samo če je resnična."

Med šotori so začeli rohneti kamijoni. Zrak se je napolnil z ostrim beneškim duhom. Povelniki so tekali med šotori.

"Fantje, ali ste pripravljene? Danes odhajamo na jug, v Italijo. Angleži nas bodo prepeljali tja dol, kjer bo gotovo boljše. Tam si uredimo in pripravimo za zmagovito vrnitev v domovino. Dvesto kamijonov so nam dali na razpolago..."

"No, pa pojdimo v Italijo, samo domov ne k Titu takole brez orožja..."

"Lepa tolažba, samo če je resnična."

Med šotori so začeli rohneti kamijoni. Zrak se je napolnil z ostrim beneškim duhom. Povelniki so tekali med šotori.

"Fantje, ali ste pripravljene? Danes odhajamo na jug, v Italijo. Angleži nas bodo prepeljali tja dol, kjer bo gotovo boljše. Tam si uredimo in pripravimo za zmagovito vrnitev v domovino. Dvesto kamijonov so nam dali na razpolago..."

"No, pa pojdimo v Italijo, samo domov ne k Titu takole brez orožja..."

"Lepa tolažba, samo če je resnična."

Med šotori so začeli rohneti kamijoni. Zrak se je napolnil z ostrim beneškim duhom. Povelniki so tekali med šotori.

"Fantje, ali ste pripravljene? Danes odhajamo na jug, v Italijo. Angleži nas bodo prepeljali tja dol, kjer bo gotovo boljše. Tam si uredimo in pripravimo za zmagovito vrnitev v domovino. Dvesto kamijonov so nam dali na razpolago..."

"No, pa pojdimo v Italijo, samo domov ne k Titu takole brez orožja..."

"Lepa tolažba, samo če je resnična."

Med šotori so začeli rohneti kamijoni. Zrak se je napolnil z ostrim beneškim duhom. Povelniki so tekali med šotori.

"Fantje, ali ste pripravljene? Danes odhajamo na jug, v Italijo. Angleži nas bodo prepeljali tja dol, kjer bo gotovo boljše. Tam si uredimo in pripravimo za zmagovito vrnitev v domovino. Dvesto kamijonov so nam dali na razpolago..."

"No, pa pojdimo v Italijo, samo domov ne k Titu takole brez orožja..."

"Lepa tolažba, samo če je resnična."

Med šotori so začeli rohneti kamijoni. Zrak se je napolnil z ostrim beneškim duhom. Povelniki so tekali med šotori.

"Fantje, ali ste pripravljene? Danes odhajamo na jug, v Italijo. Angleži nas bodo prepeljali tja dol, kjer bo gotovo boljše. Tam si uredimo in pripravimo za zmagovito vrnitev v domovino. Dvesto kamijonov so nam dali na razpolago..."

"No, pa pojdimo v Italijo, samo domov ne k Titu takole brez orožja..."

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Dolje preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1. strani)

ODPOVED SPOROČILA

Poročali smo že, da so Jugoslavi odpravili blejsko pogodbo, ki sta jo napravili Anglija in Jugoslavija o postopanju z begunci, ki jih hoče Jugoslavija dobiti domov. Kasneje je Jugoslavija uradno po "Tanjugu" pojasnjevala, zakaj je pogodbo odpovedala. "Tanjug" trdi, da Anglija ni držala pogodbe. Tako da ni preprečila agitacije proti vrnitvi. Tudi ni prepovedala nabiranja razseljenih oseb za delo v raznih državah. Anglija dalje ni zaprla vseh, ki jih je Jugoslavija zahtevala. Kratko: Jugoslavija je pričakovala, da bodo Angleži kar vsa taborišča nje izročili, ti pa niso tega naredili, ampak so se držali črke pogodbe. Nikogar niso hoteli izročiti Jugoslaviji, če se ne bi prej sami prepričali, da je res zločin. Na samo Titovo besedo tudi Angleži več ne verjamejo. Časi se spreminjajo, Tito pa tega ne razume.

Koliko so radi te pogodbe trpeli naši ljudje na Koroskem, smo tudi opisali. Angleži so le še preveč ustrezali titovcem.

"REPATRIHREC." — Spet nova beseda. Tako se imenuje list, ki ga Titova komisija v taborišču Spittal razdaja beguncem, da jih vabi domov. Pravi, da jih hoče "repatriirati" ali spraviti domov. Ta komisija si neprestano prizadeva, kje bi kot rjovec lev koga požrla ali spravila v Titovino. Vodi to komisijo neki Trobec, ki zlasti trobi ljudem, kako hudo je v Ameriki. Pred menoj leži tak list iz "Repatriirca." Tam berem, da je v Ameriki vse zmešano, vse drago, da ne moreš ničesar kupiti. Ali hoče reči to trobilo, da je bolje v Titovini, kamor sorodniki iz

Amerike pošiljajo na goreče prošnje svojece vse od evrina do žebljeve? Če je tako dobro, zakaj pusti Tito taka pisma čez mejo?

O DOMOV! — Ali mislite, da bi bilo treba beguncem res dvakrat reči, naj gredo domov, če bi ti le malo mogli zaupati sedanjemu režimu? Kdo ne želi domov, samo razmere ustvarite take, da bo človek mogel živeti in da bo varen, pa bo vse drlo domov brez vsake komisije. O, ko bi titovci denar, ki ga izdajajo za te komisije, raje dali za kaj bolj potrebnega.

NOVO BLOKIRANJE TABORIŠČA V SPITTALU. — Ker že pišem o Spittalu, naj omenim, da je angleško vojaštvo 5. januarja blokiralo spitalsko taborišče in spet vse legitimiralo. Končno so odpeljali štiri osebe. Kdo ve zakaj? Šikan noče biti konec.

OSOJE. — Eno najlepših koroskih jezer je Osojsko jezero. Nekdaj so stanovali tu le Slovenci, danes pa je že čisto na alovski jezikovni meji. Ob jezeru je star samostan s cerkvijo, kjer je pokopan poljski kralj Boleslav. Ta je umoril škofa sv. Stanislava v Krakovu. Kasneje je delal pokoro v tem samostanu. Zadnji čas se je pisalo o osojski cerkvi, da se je začela usadati, ker da jo jezerska voda izpodjeda. Morali so jo zapreti in čaka sedaj na popravila.

TRETJINO AMERIKE ZA 15 MILIJONOV DOLARJEV (Nadaljevanje s 2. strani)

z naročilom, naj nahujskajo indijanske rodove na boj proti belim naseljencem, dočim je on sam organiziral ekspedicijo, ki naj odpluje proti delti reke Mississippi. Ako bi se namreč polastil ustja reke ter

jo s tem zapri prometu, bi mu ves zapad kakor zrel sadež pal v naročje. Zato se je bahal napram svojemu bratu Jožefu: "V dveh letih bom vladar sveta."

Priprava Amerikancev na boj

Kljub temu, da so se novice takrat počasi širile, je ta vest končno vendarle dosegla sleherni ljudski forum v Ohio in Kentuckyju. Ljudstvo je vedelo, kaj to pomeni ter sklenilo, da se ne ukloni Napoleonovim nameram. Milica se je pričela vaditi v orožju. V Kentuckyju se je pričela ekspedicija za pohod v New Orleans še prej kot se je izvedelo, kaj namerala storiti zvezna vlada.

Predsednik Jefferson je bil v veliki stiski in zadregi. Miro-luben, kakršen je bil, je nasprotoval zahtevi Alexandra Hamiltona, da bi se mi s silo polastili New Orleansa.

Jeffersonovo naročilo Livingstonu

Jefferson je videl le eno samo malo priliko, da se izogne vojni. Morda bi se Napoleon zadovoljil z vsem ostalim ogromnim Louisianskim teritorijem ter bi nam bil pripravljen, prodati New Orleans? Vredno je, da se poizkusi. Posrečilo se mu je pridobiti kongres, ki je dovolil za to vsoto dveh milijonov dolarjev nakar je sporočil Livingstonu v Pariz: "Kupite New Orleans in prav tako zapadno Florido, če morete."

Livingston in Talleyrand

Livingston je predložil to zadevo Talleyrandu, kateremu je skušal omalovažiti vrednost New Orleansa: "Brezpomembni kraj v divjini... Sama pesčenina in močvara... Majhen kraj, zgrajen izključno iz lesa... Komaj sedem tisoč duš..."

Medtem pa so prišle vesti iz Zapada. Pravice New Orleansa so ukinjene. V naslednjih na pomolih so nakupčene gore tovara. Zapadnjaki (Amerikanci) se pripravljajo na vojno.

Bilo je spomladi l. 1803. Vrt v Rue Chasse d'Antin je vzbrstel in ozelenel, toda Livingston ni imel časa, da bi se tega radostil. Pred seboj je videl namreč samo vojno in katastrofo.

Presenetljiva ponudba

Dne 11. aprila je imel zopet razgovor s Talleyrandom, s katerim sta šla spet preko starih argumentov. In spet je Talleyrand molče poslušal. Nato pa je nenadoma Francoz pogledal Amerikancu naravnost v oči: "Koliko pa ste pripravljeni dati za vso Louisiano?" ga je vprašal.

Amerikanec je bil preveč presenečen in zaprepačen, da bi mu odgovoril. Saj je bil vendar poslan, da kupi malo

mestece in ozek pas obali. Tukaj pa mu sedaj minister ponuja kar pol kontinenta! Od kongresa je bil pooblaščen, da potroši dva milijona dolarjev. Koliko je zdaj tu vsebovanega, o tem je mogel samo ugibati.

Livingstonova odločitev

Toda Livingston se je moral odločiti sam. Stopiti v stike s predsednikom, bi pomenilo dolge tedne časa. Nenadoma se je vzravnal, in kakor kak konjski mešetar iz Kentuckyja je kolikor mogoče mirno dejal: "Hm, po mojem mnenju kongres ne bo nasprotoval, če vam ponudim 20 milijonov frankov." (V ameriskem denarju je to približno \$4,000,000.)

Talleyrand je seveda rekel, da je to premalo. Toda preden sta se razšla, je bila kupčija sklenjena. Preostajalo je samo še, da se zedinijo glede vsote.

Napoleonu se mešajo računi

Zakaj je Napoleon naredil to ponudbo? To je bila in je še zdaj uganka zgodovine. Najbrž zato, ker je uvidel, da se mu njegov načrt za nadvlado sveta ne bo obnesel.

Zdaj je prišel v Pariz James Monroe, posebni poslanec predsednika Jeffersona. Amerikanka nista imela nobene avtoritete od kongresa ali ustave za nakup Louisianskega teritorija, Talleyrand in Napoleon (ki takrat še ni imel svoje diktatorske oblasti), pa nista imela nobene pravice do prodaje.

Toda kljub temu so se pogajanja nadaljevala. Talleyrand je skušal ustvariti vtis, kakor da je Napoleon popolnoma brezbrizen glede te zadeve. Se več: hotel je narediti vtis, kakor da se hoče Napoleon premisliti. — Zadnje dni aprila je nastalo krivično razdobje na Zed. državo. Napoleon je bil vpravl na tem, da se proglasi za cesarja. Zato ga je pač malo skrbelo, kako bo francosko ljudstvo sprejelo novico o izgubi Louisiane.

Prizori v Napoleonovi kopalnici

Napoleonova brata, Jožef in Lucien, sta se odločila, da ga pregovorita od njegovega namena, da proda Louisianski teritorij. Prišla sta k njemu nekega jutra, ko je bil Napoleon še v kopalnici, ki je bila polna pare in parfuma. Nič kaj ugoden prostor za trgovsko konferenco.

Jožef in Lucien sta izborno argumentirala in ob kakem drugem času in v drugačnih okoliščinah bi morda tudi uspela s svojimi argumenti. Toda zdaj pa je bil Napoleon poln samozavesti. Prejšnji večer je bil namreč v gledišču Comedie Francaise, kjer je bil deležen navdušenih ovacij. Zato je bil zdaj sila samozavesten in gotov, da gre lahko kakor daleč hoče s svojimi zadevami, v kolikor se slednje tičejo ljudske odobritve.

Končno je Jožef izgubil potrpežljivost. Stopil je proti kardinju, v kateri je bil Napoleon, in dejal: "Če bo potrebno, bom jaz sam stopil na čelo opozicije!" Napoleon se je zakrohotal, Jožef pa je, ves rdeč od jeze, zaklical: "Le krohotaj se, toda jaz bom storil, kar sem rekel!"

Zdaj pa se je Napoleon razjezil: "Da se mi drzneš!" je zakričal ter pljusnil po bratu Jožefa vodo. Od takrat je imel Napoleon mir glede te zadeve.

15 milijonov dolarjev za Louisiano

Po daljšem pogajanju in barantanju so se končno zedinili za ceno 15 milijonov dolarjev. Naredili so kupno pogodbo, katero sta podpisala Livingston in Monroe, katerima se je gotovo roka tresla, ko sta jo podpisovala.

Toda njuna skrb je bila odveč. Predsednik in kongres sta z veseljem in radostjo potrdila nakup.

Napoleon je potrošil ves denar, ki ga je dobil za Louisiano, za svojo zasnovano ekspedicijo proti Angliji. Toda iz te odprave ni bilo nič. Njegove legije niso nikoli prišle preko Kanala; njegove invazijske barke so segnile na prodno v Boulogne.

V letih, ki so sledila, so Zed. države začele spoznavati, kakšno ogromno bogastvo je kupil Livingston za smešno nizko ceno.

DELO DOBIJO

Za žensko

Razumna ženska, ki bi skrbela za bolno, starejšo žensko, dobi zasebno sobo, hrano in plačo. Pokličite pred 8:30 zvečer IV 4347 ali IV 6232. (25)

Delo za kovača

Sprejme se kovača, ki zna lahka kovaška dela in zavijanja. Istotam se vzame tudi HANDYMAN za tovarno. Plača od ure. Atlas Car & Mfg. Co. 1130 Ivanhoe Rd. (28)

MALI OGLASI

Kosišča

Izdeluje in prodaja poznani John Martinčič 1058 E. 74. St. EN 2586. (24)

Peč naprodaj

Naprodaj je Grand peč na plin, za kuhan in speč, dobro ohranjena. Naprodaj je tudi nov Electric broiler. Vprašajte na 6719 Bonna Ave. (25)

Stanovanje iščejo

Veteran in žena se morata seliti, prikažujeta kmalu prvega otroka. Prosim, da pokličete EX 0399 ali EX 9629. (23)

Avto naprodaj

Naprodaj je 1940 Pontiac 6 De Luxe, 4 Door Sedan. Motor je bil zadnje čase prenovljen. Dobra kolesa in ogrođje v dobrem stanju; ima radio in heater. Cena je \$950. Pokličite med 5 in 7 zvečer EX 8478. (22)

Pohištvo naprodaj

Naprodaj je peč na premog za gretje, dalje velika postelja s springom in postelja samica brez springa, dresser, miza in stoli. Vprašajte na 915 E. 72. St. —(24)

Stanovanje iščejo

Zakonski par srednje starosti, brez otrok, želi dobiti stanovanje 4 ali 5 sob najkasneje do 1. aprila. Kdor ima ali bo imel kaj primerne, naj pokliče po 6 uri zvečer PO 9582. —(24)

WM. J. KENNICK

INCOME TAX

Wm. Kennick bo na razpolago za zanesljivo in točno pomoč svojim prijateljem in klientom ta teden, 5., 6. in 7. februarja, to je v četrtek, petek in soboto in sicer v stanovanju, 6219 Glass Ave., zadej.

Wm. Kennick bo izpolnjeval pole tudi od 1. do 15. marca.

Pri nas dobite zdravilo

"STREPTOMYCIN" ki se ga sicer težko dobi MANDEL DRUG CO. 15702 Waterloo Rd.

Znamke!

Jugoslovanske znamke prodaja August Kollander 6419 St. Clair Ave. v S. N. Domu (Tues.-x)

CELEBRATED COLLECTORS

Robert Ripley, of "Believe It or Not" fame, has a collection of 1200 unique steins.

Another famous collector is Mrs. America, who, in the past five years, has turned over to her meat dealer 625,000,000 pounds of needed used cooking fat.

Tuna ribe na japonskem trgu. — Slika nam kaže 40 ton tuna rib, to je prva pošiljka, ki je dospela iz inozemstva in Južnega morja v Tokio. Ribe tehta od 132 do 350 funtov. Za meščane Tokia je to jako privlačen trg, če pomislimo, da jim je namenjeno racioniranje po tri unce na osebo te ribje slaščice.

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does! Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH vitamins? A great many people do not, and as a result, feel low and tired.

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known. Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC. Elkhart, Indiana

Radijski aparati, pralniki in čistilci

popravljamo — razne dele zanje Popravljamo vseh vrst ledenice

MALZ ELECTRIC

6902 ST. CLAIR AVE. EN 4808

JOHN ZULICH

INSURANCE AGENCY

FRANCIS ZULICH, agent Zavarovalnica vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pohištvo.

IVanhoe 4231 18175 NEFF ROAD

KAREL MAUSER

Rotija

Povest

"Včasih sem rada sama. Mo-ko še imam, zaseko tudi, dru-gega pa ne potrebujem."

"Nobenega."

"Mu", je silil otrok. Žena se je poslovala, se še enkrat zahvalila in z otrokom v naročju odšla v breg.

Rotija je gledala za njima. Otrok se je z ročicami oklepal matere za vrat in gledal nazaj. Rotija mu je pomahala z roko. Otrok je odmahal nazaj.

"Pa — pa."

Rotijo je stisnilo pri srcu. Nikdar ne bom tako srečna kot je ta ženska. Otroka bom imela in vedno bo nosil moje ime. In v krstnem listu bo zapisano: "nezakonski."

Kakor da jo je sreča te, ki se je dvigala po strmini, udarila po srcu, je omohnila nazaj proti bajti in se sesedla na klop. Ko je obrisala zamaglene oči, se je že pričelo večeriti.

Večer je bil lep in rožnat kakor resje. V koritu vode so trepetali smrekovi vrhovi. Od čuvajeve koče je zvenel otroški vrisk. Cingljajoči smeh je zvenel s curkokom vode in težko padal na Rotijino srce.

"Kako so nekateri ljudje srečni," je vzdihnila. "Jaz ne bom nikdar, ker ne smem biti. Greh, ki sem ga napravila, moram sama odplačevati, da ga ne bo treba otroku, ki ni ničesar zakrivil. Od grešne krvi je spočet, naj od očičene živi. Samo, da bi po Tinetu ne bil. Da bi bil po meni, samo po njem ne."

Rotija se je spomnila spovednikovih besedi. Tako jo je znal potolažiti.

"Da ne bo treba otroku trpeti, vi trpite. Spokorjen greh bo otroku v blagoslov."

Da, trpela bo, samo da bo otrok srečen. Saj ni nič kriv. Do sreče ima prav take pravice kakor vsak drug. Ne more zato, da se je ona spozabila.

Čez poseko je v velikih skokih bežal zajec in zginil v hosto. Rotija se je preplašeno zdrznila in priskočevala pokajoči suhljadi.

"Zakurit grem," se je odločila in odšla v bajto. Suhljadi se je ogenj brž oprijel. Prijetna svetloba je zubljala po stenah in polnila prazni prostor s toplimi sencami.

"Žgance bom nocoj zabelila s cvrtjem, ko sem sama. Sicer se mi bodo jajca še pokvarila."

Nalila je v ponev vode in jo primaknila k ognju. Potlej je sedla na klop in se zavrila v plamen. Tišina v bajti se ji je zazdela prijetna in ljubezniva kakor drag gost, ki pride in sede na zapeček in razpreda svoje spomine. Pogradi so rasli pod strop, poravnane odeje so dišale po utrujenih dekliških telesih. Ob Maričkinem pogradu je visela slika brezjanska Marije.

"Kako so vse srečne," se je Rotiji utrnila misel. "Doma so in nocoj morda fantje vasujejo pri njih. V nedeljo se bodo vrnile, nekatere morda šele v ponedeljek zjutraj. Pri delu bodo z veseljem mislile na preživete ure in se že v naprej veselile nove sobote. Zame je pa vedno ponedeljek, in bo ostal do konca življenja."

Voda v ponvi je zavrela. Vzela je vrečko s police in usula moko. Voda se je zapenila čez njo. V kozici je sevrila zaseko in se šele potlej domislila, da bodo žganci vendar s cvrtjem. Odstavila je mast, da se ne bi užgala in ubila v lonček troje jajec ter jim zvrtila.

Krop je brbljal, dišča soperica je napolnila ves prosor, skoz okna se je ponujal mrak.

Potlej je odšla vodo in žganec premešala. Znova je pristavila zaseko in ko je zacvrčala, je umedla jajca.

Takih žgancev Rotija že dolgo ni jedla. Kar razpustili so se v ustih. Mleko je potlej popila kar mrzlo.

Po večerji je črepinje pomila v koritu. Zrak je bil prijetno hladen, v smrečje se je lovilo vetrič.

"Jutri moram vstati že ob treh, če hočem v Dražgoše k maši," se je spomnila. "Po bližnjicah imam več kot dve uri hoda. Nazaj se mi sicer ne bo mudilo, saj doli nimam kaj početi, toda do desetih bom komaj nazaj."

Vendarle se ji ni dalo v bajto. Nazadnje so prišle v vas Prešnikov Minka, Stefanova Ana in Oblakova Pepca iz druge bajte. Tudi njim se še ni dalo spat.

"Bo šla katera jutri v Dražgoše k maši?" bi rada vedela Rotija.

"Predalec je. Nazaj grede je pot po bližnji strni, na okrog je pa predalec. Kadar ne gremo v dolino, molimo kar same pri naši kapelici."

Stefanova Ana je največkrat molila naprej. Imela je močan, skoraj moški glas in znala je po stari materi vse mogoče molitve.

"Jaz pa kanim iti, če le ne bom zaspala. Do desetih bom že lahko nazaj."

"Prav, da greš, toda povem ti, da boš v ponedeljek komaj stala pokonci."

Se nekaj časa so modrovale, potlej so si voščile lahko noč in se razšle. Potija je odšla po jopico in sedla na klop. V začetku je mislila, da bo kaj brala, toda se ji res ni dalo. Noč je bila lepa in ako zvezdnata, da Nekatere so skušale napraviti je bila zvezda zvezdi napoti. prostor in so se utrnile. Rotiji se je zdelo, da se ji bodo utrnili usuli ravno na glavo.

Molče je sedela tesno ob steni in bila v poltemi podobna amfori, ki čaka, da jo napolnijo. Tudi roke ni premaknila. Obe sta ji ležali v naročju in ob ramenih sličili amforinim držajem.

Kako je noč na plavini skrivnostna! Korito je prgišče velikana, ki se je prišel odjezati, curek vode je srebro, gmachi trave so hišice škrtajev. Srna stoji na parobku in vohlja po zraku. Nekje diha človek.

Rotija vstane in potegne z roko po travi. Jutri bo lepo vreme.

Jernej se bo vrnil in bo pri-

nesel novice s Prtovca. Pri Marjeti se vse zbere.

Rotija gre v bajto in zapahne vrata. Čuvajev pes laja, ker je zaslišal šum. Lisjak se umakne in se v loku obrne proti Dražgošam.

Zunaj ostanejo samo zvezde, trava in živali.

Jernej se je vrnil. Sredi popoldneva je bil že na Martinčku. Rotiji je prinesel v oprtniku moke, saseke in nekaj kruha. In pismo. V resnici. Rotija ni mogla verjeti, da je pismo nanzo. Pa je bilo.

Rotija Poderžaj, Prtovč št. 4, pošta Železniki. Rotiji so se zatresle noge. Skoraj bi se pozabila Jerneju zahvaliti. Od Tineta je. Od koga pa naj bi bilo?

"Marjeta te lepo pozdravlja in je bila kar huda, da nisi prišla domov. Na Prtovcu ni nič novega, le za Tineta govorijo, da je zgubil službo in da je

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je gledal v Rotijo kakor da marsikaj ve. Rotija je mečkala pismo in se skušala znajti.

"Vedela sem, da ga bo pijača ugonobila. Mar bi se doma držal ko bi bil pamenten, bi mu ne bilo treba nikamor hoditi."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

"Kaj boš pa jutri počela? Menda ne boš spet v kamenju?"

"V dvajseto zaseko gremo trebit grmovje. To bomo opraskane."

Rotija bi rada videla, da bi Jernej odšel in da bi lahko prebrala pismo. Zgalo jo je v roki, kakor da z golimi prsti drži živ ogorek.

"Drugo soboto boš pa šla na Prtovc, kajne? Če boš šla, se gotovo oglasi pri meni, ker sem

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

"Kaj boš pa jutri počela? Menda ne boš spet v kamenju?"

"V dvajseto zaseko gremo trebit grmovje. To bomo opraskane."

Rotija bi rada videla, da bi Jernej odšel in da bi lahko prebrala pismo. Zgalo jo je v roki, kakor da z golimi prsti drži živ ogorek.

"Drugo soboto boš pa šla na Prtovc, kajne? Če boš šla, se gotovo oglasi pri meni, ker sem

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

nesel novice s Prtovca. Pri Marjeti se vse zbere.

Rotija gre v bajto in zapahne vrata. Čuvajev pes laja, ker je zaslišal šum. Lisjak se umakne in se v loku obrne proti Dražgošam.

Zunaj ostanejo samo zvezde, trava in živali.

Jernej se je vrnil. Sredi popoldneva je bil že na Martinčku. Rotiji je prinesel v oprtniku moke, saseke in nekaj kruha. In pismo. V resnici. Rotija ni mogla verjeti, da je pismo nanzo. Pa je bilo.

Rotija Poderžaj, Prtovč št. 4, pošta Železniki. Rotiji so se zatresle noge. Skoraj bi se pozabila Jerneju zahvaliti. Od Tineta je. Od koga pa naj bi bilo?

"Marjeta te lepo pozdravlja in je bila kar huda, da nisi prišla domov. Na Prtovcu ni nič novega, le za Tineta govorijo, da je zgubil službo in da je

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je gledal v Rotijo kakor da marsikaj ve. Rotija je mečkala pismo in se skušala znajti.

"Vedela sem, da ga bo pijača ugonobila. Mar bi se doma držal ko bi bil pamenten, bi mu ne bilo treba nikamor hoditi."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

"Kaj boš pa jutri počela? Menda ne boš spet v kamenju?"

"V dvajseto zaseko gremo trebit grmovje. To bomo opraskane."

Rotija bi rada videla, da bi Jernej odšel in da bi lahko prebrala pismo. Zgalo jo je v roki, kakor da z golimi prsti drži živ ogorek.

"Drugo soboto boš pa šla na Prtovc, kajne? Če boš šla, se gotovo oglasi pri meni, ker sem

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

"Kaj boš pa jutri počela? Menda ne boš spet v kamenju?"

"V dvajseto zaseko gremo trebit grmovje. To bomo opraskane."

Rotija bi rada videla, da bi Jernej odšel in da bi lahko prebrala pismo. Zgalo jo je v roki, kakor da z golimi prsti drži živ ogorek.

"Drugo soboto boš pa šla na Prtovc, kajne? Če boš šla, se gotovo oglasi pri meni, ker sem

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

nesel novice s Prtovca. Pri Marjeti se vse zbere.

Rotija gre v bajto in zapahne vrata. Čuvajev pes laja, ker je zaslišal šum. Lisjak se umakne in se v loku obrne proti Dražgošam.

Zunaj ostanejo samo zvezde, trava in živali.

Jernej se je vrnil. Sredi popoldneva je bil že na Martinčku. Rotiji je prinesel v oprtniku moke, saseke in nekaj kruha. In pismo. V resnici. Rotija ni mogla verjeti, da je pismo nanzo. Pa je bilo.

Rotija Poderžaj, Prtovč št. 4, pošta Železniki. Rotiji so se zatresle noge. Skoraj bi se pozabila Jerneju zahvaliti. Od Tineta je. Od koga pa naj bi bilo?

"Marjeta te lepo pozdravlja in je bila kar huda, da nisi prišla domov. Na Prtovcu ni nič novega, le za Tineta govorijo, da je zgubil službo in da je

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je gledal v Rotijo kakor da marsikaj ve. Rotija je mečkala pismo in se skušala znajti.

"Vedela sem, da ga bo pijača ugonobila. Mar bi se doma držal ko bi bil pamenten, bi mu ne bilo treba nikamor hoditi."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

"Kaj boš pa jutri počela? Menda ne boš spet v kamenju?"

"V dvajseto zaseko gremo trebit grmovje. To bomo opraskane."

Rotija bi rada videla, da bi Jernej odšel in da bi lahko prebrala pismo. Zgalo jo je v roki, kakor da z golimi prsti drži živ ogorek.

"Drugo soboto boš pa šla na Prtovc, kajne? Če boš šla, se gotovo oglasi pri meni, ker sem

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

"Kaj boš pa jutri počela? Menda ne boš spet v kamenju?"

"V dvajseto zaseko gremo trebit grmovje. To bomo opraskane."

Rotija bi rada videla, da bi Jernej odšel in da bi lahko prebrala pismo. Zgalo jo je v roki, kakor da z golimi prsti drži živ ogorek.

"Drugo soboto boš pa šla na Prtovc, kajne? Če boš šla, se gotovo oglasi pri meni, ker sem

zdej nekje za hlapca v Struževem. Zavoljo pijanosti so ga menda odpustili."

Jernej je brž videl, da težko govori.

"Kaj pa si delala, ko si bila skoraj sama tukaj? Menda nisi lezla v Dražgoše."

"Mislim sem iti, pa sem zaspala. Se nikoli se nisem tako pozno zbudila. Usudi se, da spanja ne odneseš."

Sele zdaj se je prav zavedela. Pismo je še vedno tiščala v roki in prsti so ji bili znojni od razburjenja.

Jernej se je usedel.

Bennie Blaushild
vam prinese
GLASBO VSEH DEZEL
WHK OD 2 DO 4 POP.
VSAKO SOBOTO
SLOVENSKI PROGRAM 3:30 do 3:45
16333 KINSMAN AT LEE RD.
DODGE-PLYMOUTH

AL ULLE
PLUMBING & HEATING CO.
AVTOMATIČNI VODNI GRELCI, polno inzulirani in čistó avtomatični. Cene so od \$68.50 naprej.
V zalogi imamo: Rex, Mustee, Bryant, American Standard, Hot Stream, Servel.
Vam jih lahko takoj inštaliramo. Ako želite, lahko odplačujete na mesečna odplačila.
15601 Waterloo Rd. KE 7248

1897 1948
NAZNANILO IN ZAHVALA
Z veliko žalostjo v srcu naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je nemila smrt vzela iz naše srede našega dragega soproga in brata
Steve Malovašič-a
ki je tako nenadoma preminul dne 1. januarja 1948 v starosti 50 let. Doma je bil iz Horjula pri Vrhniki.
Pogreb blagopokojnega se je vršil 5. januarja iz Bolton pogrebnega zavoda v cerkev Marije Vnebovzete in na Kalvarijo pokopališče.
V dolžnost si štejemo, da se tem potom prav pri- srčno zahvalimo Rev. Msgr. Hribarju za opravljeno pogrebno sveto mašo in druge cerkvene obrede.

Iskrena zahvala vsem številnim prijateljem, ki so v blag spomin pokojnemu okrasili krsto s tako krasnimi vencami v zadnji pozdrav. Enako lepa hvala vsem, ki so darovali za svete maše, da se bodo brale za mir in blag pokoj njegove duše.
Hvala vsem, ki so ga prišli kropiti na mrtvaškem odru. Ravno tako tudi vsem, ki so se udeležili svete maše in pogreba, ter ga tako spremili na zadnji poti do groba. Lepa hvala članom Woodmen of the World št. 281, kakor tudi članom St. Clair Rifle kluba, za izkazano mu zadnjo čast.
Lepa hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile pri pogrebu brezplačno.
Lepa hvala vsem sosedom in prijateljem, ki so nam na en ali drug način kaj pomagali ter nam bili v pomoč in tolažbo v teh žalostnih dneh.

Ti predragi, nam nepozabni, sedaj ob Tvojem svežem grobu Ti še želimo, naj telo Tvoje mirno zdaj v grobu hladnem počiva, duša Tvoja pa naj plačilo tam v raju večno živi.
Žalujoči ostali:
ROSE MALOVAŠIČ, soproga
ANTON, JOHN, FELIX, in MAX, bratje
Cleveland, Ohio, 3. februarja 1948.

Washington
GRESTE LAHKO

Long
Distance
ZA
\$100
povrhu davek
CENA ZA 3 MINUTE
POSTAJA DO POSTAJE
THE OHIO BELL
TELEPHONE COMPANY

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom
KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 52. leto
Članstvo nad 40,000
Premoženje nad \$6,000,000
Solventnost K. S. K. Jednote znaša 129.91%
Če hočeš dobro biti in svojim dragim, skrbaj se pri najboljši, po- steni in nadevni podporni organizaciji.
KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI,
kjer se lahko zavaruješ za smrtelne, rane poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.
K. S. K. JEDNOTA sprejema molitve in šmuke od 16. do 64. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 18. leta pod svoje okrilje.
K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikatov sodnega doba od \$350.00 do \$5,000.00.
K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in vseh. Če si nisi član ali članica te močnega in bogate katoliške podpore organizacije, po- trudi se in pridruži takoj.
Za posvetila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrni na uradnike in uradnice krajevskih društev K. S. K. Jednote, ali na nas:
GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

Zmagovalca. — Gene Autry (v temni srajci) z ve- seljem opazuje svojo želvo, ki je zmagala v Autry Sweep- stake, ki se je vršil v puščavi blizu Tusconu.